

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachr.,
Nux. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachr., Anton Oppalik.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körös).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și învoia-
lă. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi!

Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 201.

Brașov, Sâmbătă 13 (26) Septembrie

1908.

Pactul cu coroana și sistemul pluralității.

După redeschidere abia a fost intrunită camera ungară trei zile, „noua epocă” încă nici n'a putut fi măcar inaugurată, și pentru naționalități și toate partidele cari stăruie în favorul votului universal, egal și secret a și căzut barometrul situației politice parlamentare așa de tare, încât deja de pe acuma pot fi în clar, că, dacă nu se va petrece ceva extraordinar produs eventual de puterea elementară a mișcării generale de protestare în toată țara, reforma electorală așa cum a fost plănuită și pregătită de guvernul coaliției nu numai că nu va putea fi împedată, dar va fi votată de majoritate în niște condițiuni atât de nefavorabile pentru marea masă a populației țării, încât situațiunea va deveni aproape mai rea pentru ea decât sub regimul actualelor legi electorale medievale.

După declarațiile ce le-a făcut ministrul de interne contele Andrassy în culoarele camerei și în ședința ei plebară de Miercuri, a eșit neîndoios la iveală că dânsul își bazează proiectul de reformă pe sistemul pluralității. De aici încolo, în timpul mai ales cât este amănată camera, obiectul principal al discuției va fi pluralitatea și părerile diferitelor partide și grupuri se vor cristaliza din zi în zi mai mult.

Deja de pe acuma se vede, că, în afară de opoziționali independenți, chiar în sânul majorității parlamentare se manifestă nemulțumire cu sistemul „pluralității”, ce l'a ales contele Andrassy ca talisman pentru a mântui supremația rasei maghiare. Cu deosebire grupul lui Hollo din partidul independist își dă pe față neîndestulirea. Organul acestuia a și luat poziție în contra dreptului plural. „Magyarország” regretă că contele Iuliu Andrassy a declarat în culoarele camerei, că el stă și cade c'un astfel de proiect, care poate încă nici nu este gata, care însă trebuie în orice caz să fie desbătut și rezolvat de partidele coaliției. Deputatul Hollo cu mulți alții sunt de părere că se pot asigura interesele de supremație maghiare și fără de sistemul pluralității.

Interesantă este explicarea ce o dă „Pester Lloyd” în cestiunea sulevată de deputatul Vlad în interpelația sa și de contele Andrassy în răspunsul său, dacă șefii coaliției în pactul ce l'au încheiat cu coroana au luat angajamentul de a face o reformă electorală, a căreia cadru să nu fie mai restrâns decât acela al proiectului ce l'a prezentat coroanei mai întâiu fostul ministru de interne Kristoffy? Fără îndoială că prin acel pact coroana nu e legată de proiectul lui Kristoffy. Să nu se uite însă că la timpul său s'a publicat punctul pactului privitor la reforma electorală și că din cuprinsul lui reiese clar și limpede că coaliția a acceptat *votul universal egal și secret*. Nu e dar vorba de proiectele lui Kristoffy, ci de aceea ce a acceptat coaliția mai

târziu. În direcțiunea aceasta trebuie să se lămurească cestiunea, ceea-ce se poate face numai așa, dacă stipulațiunea dela 1906 vor fi schimbate în înțelegere de ambii factori, cari le-au încheiat, de nu cumva au fost deja schimbate.

Numai dacă se va dovedi o astfel de schimbare a stipulațiunei se va putea zice, că introducerea sistemului pluralității nu vatămă învoiala primitivă cu coroana, care a tăntit la introducerea votului universal, egal și secret.

Poate în această considerare se bazează și fama ce se lățește, că monarhul s'a opus mai întâiu sistemului pluralității, dar că Andrassy atâta a umblat pe la Viena la palat până ce Majestatea Sa conzultându-se cu sfetnicii săi i-ar fi răspuns: Probează așadar! (Probiren Sie es!) Se afirmă că și archiducele Francisc Ferdinand să-l fi sfătuit pe monarh a procedea astfel.

Ei bine, Andrassy și tovarăși, sunt deciși a-și încerca norocul să introducă pluralitatea și marea întrebare este că oare le va succede?

Reforme financiare în România. Sub acest titlu „Il Popolo Romano” din Roma publică o telegramă dela București, în care se vorbește de niște importante proiecte de legi financiare, pe cari actualul ministru de finanțe român are de cuget a le prezenta camerei.

Ministrul de finanțe d-l Emil Costinescu — se zice în acea telegramă — va prezenta mai întâiu bilanțul general al statului camerei, care își va relua ședințele la 15 (28) Noemvrie a. c. Apoi ministrul va prezenta încă alte diferite proiecte financiare, printre cari un proiect de lege pentru modificarea dispozițiilor legii actuale de penziuni într'un sens mai liberal și mai corâspunzător postulatelor dreptății.

Se va stabili un drept câștigat de îndemnitare pentru toți funcționarii, cari timp de zece ani au plătit, sub titlul de reținere pentru penzie, o cvotă la cassa statului; dreptul va fi mai mare la cincisprezece ani de serviciu și așa mai departe.

Legea de penziune azi în vigoare fusese votată într'un moment de mare strâmtoare economică. Azi însă finanțele se găsesc într'o stare bună și vor permite reforme în sensul accentuat mai sus.

Bazat pe aceeași rațiune, ministrul Costinescu va propune și modificarea lefilor funcționarilor dela administrația centrală.

Răspunsul Germaniei la nota franco-spaniolă declară că este afacerea întregului corp diplomatic din Tanger de a adresa sultanului revendicări cu privire la garanția intereselor comune ale tuturor puterilor. Răspunsul salută cu un fel de mare importanță scrisoarea lui Mulai Hafid notificând suirea sa pe tron, speră că guvernele francez și spaniol vor recunoaște că în urma acestei scrisori, o serie de condițiuni conținute în nota lor este de pe acum îndeplinită. Cu această rezervă guvernul german nu face obiecțiuni contra garanțiilor formulate în nota franco-spaniolă. Germania nu neagă dreptul Franței și Spaniei de a cere rambursarea cheltuielilor militare făcute, sperând totuși ca cele două puteri vor ține seamă de situațiunea financiară a Marocului.

Afacerea Gheschow. — Din Viena se anunță, că între Poartă și comisarul turc

din Soga a avut loc cu privire la cazul Gheschow un schimb de telegrame din care reiese, că guvernul bulgar este hotărât a menține drepturile principatului în această cestiune. La Sofia neînvitarea reprezentantului bulgar la dineul diplomatic continuă a fi considerată ca o atacare a demnității Bulgariei. Sunt de prevăzut serioase greutăți politice între cele două state în cazul când Turcia va refuza cu desăvârșire orice satisfacție.

Ahmed Riza și baronul Aehrenthal. — Din Viena se anunță, că baronul Aehrenthal a primit Miercuri pe șeful tinerilor turci Ahmed Riza. Aehrenthal a exprimat satisfacțiunea sa, că schimbarea în Turcia s'a săvârșit fără vărsare de sânge. El a asigurat pe Ahmed Riza de simpatiile Austro-Ungariei pentru Turcia și a exprimat speranța, că evoluția va continua să se îndeplinească în ordine. Ahmed Riza a declarat, că partidul său nu este revoluționar și că tinde la dezvoltarea pacinică a imperiului. Ahmed Riza apreciază mult dorințele exprimate de Aehrenthal pentru bunul mers a lucrurilor în Turcia și pentru renovarea pacinică a imperiului. În ceea-ce privește politica exterioară scopul partidului este de a menține statu quo și a servi și pacea internă și pacea lumii.

Budgetul Rusiei. Budgetul pe exercițiul anului 1909 prevede la veniturile o sumă de 2476 milioane față de 2473 milioane ruble la cheltuieli.

§ 172. p. 2.

Procesul de presă al »Foil Poporului«.
Cluj, 24 IX 1908.

Un pas înainte pe Calvarul nostru, ce pare a se ridica la înălțimi fără de sfârșit.

Astăzi o foaie pentru țărani stă înaintea curții cu jurați, în puterea §-lui, care este rușinea legislației noastre.

Incriminat e un articol de o coloană și ceva din corpul ziarului. Răspunderea o are d-l Silvestru Moldovan, fiind-că dânsul l'a scris, adevărat preluat după un articol trimis de afară, eliminând părțile mai grave — ceea ce o și spune, pentru apărarea sa, firește numai așa pro forma. Actul de acuzațiune e formulat despre „agitație în contra națiunii maghiare”. Aproape întreg articolul e citat, ca potrivit de-a agita. În el, sub titlul »Cu ce suntem datorii urmașilor«, este pomenit cazul dela Cernova, și alte cazuri din slovacime, când preoți cari au fost buni slovaci, au fost scoși din post pentru a fi înlocuiți cu alții, maghiaroni. La sfârșitul articolului autorul face observația: ce bine e că noi avem o biserică națională și la noi nu se pot întâmpla de acestea, — și îndeamnă să ținem și de-acum statornic la legea și școala noastră!!

Precum se vede, acuza doară nici odată n'a fost așa trasă de păr ca tocmai în cazul de față. Se putea spera o achitare.

Atât mai vărtos, că în locul șovinistului și grosolanului Rudnyánszky astăzi în fruntea tribunalului presidează Kerekes Lajos cu alți doi oameni noi.

Apărarea a susținut-o avocatul din Cluj: Dr. Ștefan Morariu.

Procesul s'a desfășurat repede.

S'a început după amiază la orele 3. Procurorul Szölössy Jenő a vorbit vehement, atacând în genere presa română și glorificând pe E. Babeș, Beleş etc., cari sunt adevărații conducători ai Românilor, cu Moldovan și soții. Ceva nou n'a spus. Dacă ascultăm vre-o cinci vorbiri de procuror, te plictisești deja. — A știi înainte.

Apărătorul de asemenea a fost scurt. A răspuns mai mult în ironie. S'a mirat cum de procurorul apără întâmplări păcă-

toase ca cele dela Cernova și Pânade, pe cari toată presa mai de seamă le-a condamnat... S'a restrâns la meritul iuridic al chestiei. Cu frumoașă logică a scos la iveală, că lipsesc toate criteriile agitației.

O duplică de calapod.

Acuzatul spune și el câteva cuvinte. Dovedește că n'a fost în viața lui agitator, și nici c'aspiră să fie. Înșiră câteva cazuri ridicule, când a fost osândit că face politică fără de cauțiune ca bunăoară cu o știre de trei rânduri, în care vorbește de abdicarea unui fișpan obscur.

Se pune juraților o singură întrebare. Cea obicinuită. Și se dau instrucțiunile necesare, apoi se retrag jurații.

Și trebuie vre-o 15 minute pentru a se înțelege asupra verdictului:

»...peste șapte voci... da!«

Procurorul știe născoci o singură agravantă: acuzatul a mai fost pedepsit pentru deliecte similare.

Apărătorul găsește o grămadă de atenuante: articolul nu a mințit ci a pornit din fapte concrete; când a fost scris, spiritele erau atâtea în toată țeara; nu există intenția de a agita etc.

Iarăși o suspendare a ședinței pe câteva minute.

»Judecata“ se finește la oarele cinci astfel:

Patru (4) luni închisoare și 400 cor. amendă, ce se pot achita cu alte douăzeci zile!!!

Apărătorul anunță recurs de nulitate.

S. C. D.

Reforma electorală în cameră.

Interpelația dep. Dr. Vlad. — Răspunsul lui Andrassy.

În ședința de Mercuri a dietei ungare dep. Vlad a interpelat, precum știm, pe ministrul Andrassy cu privire la reforma electorală. Publicăm astăzi parte verbală în extras vorbirea dep. Vlad și răspunsul ministrului Andrassy.

Dep. Dr. Vlad a introdus interpelarea sa în următorul mod:

Faptul că guvernul nu ține să lămurească opinia publică a țării în privința reformei electorale, constituie un act parlamentar și anticonstituțional. Din rostul bărbăților, cari stau aproape de cercurile guvernamentale am înțeles, că d-l ministru de interne are de cuget să întemeieze reforma electorală pe principiul pluralității, deci cu abateri dela cele făgăduite în program și cuprinse în mesagiul de tron. Atât programul guvernului cât și mesagiul de tron la timpul său au promis votul universal. Pe baza promisiunilor acestora am crezut că este imposibil să se creeze o reformă întemeiată pe principiul pluralității. Eu nu știu să fie un singur deputat aici în Cameră, care să fi făcut vreo pomenire despre votul plural înaintea alegătorilor lor. Lumea a fost de credință nu numai aci la noi acasă ci și în străinătate, că în mesagiul de tron a fost vorba despre introducerea sufragiului universal, iar acum vede că guvernul se ocupă cu planul de a da țării cu totul altă reformă ca aceea anunțată în mesagiul de tron și promisă în programul guvernului.

Nu este numai necorect, dar este tot odată și un păcat de a crea o lege, fără să se consulte mai întâiu opinia publică. Introducerea unei astfel de reforme, care nu poate fi pe placul țării, ar însemna începutul unei lupte noi, care ar ținea în continuă agitație țara.

Consider de mare greșală introducerea reformei electorale bazate pe principiul pluralității și din alt punct de vedere. Într'un stat constituțional, este crimă a duce Coroana pe astfel de căi primejdioase și a-i da astfel de sfaturi. În mesagiul de tron peste tot nu se face nici

o pomenire despre votul plural. (Mișcare în stânga). Să întrebăm măcar întreaga Europa, dacă sub introducerea reformei electorale se înțelege întemeierea reformei pe votul plural. În lumea întreagă votul plural se află într'un singur stat. Într'u cât vestile despre pluralitatea votului sunt adevărate, apoi gravamenul acesta este potențat și mai mult prin noua arondare a cercurilor electorale, prin cari guvernul voiește să favorizeze anumite elemente pentru a-și asigura sie-și majoritatea.

De încheiere dep. Vlad cetește interperlația cunoscută.

Ministrul Andrassy a răspuns în merit următoarele :

Înainte de toate spune, că nu e dispus a face acum declarațiuni privitoare la conținutul proiectului. În curând proiectul va fi depus pe biroul camerei.

În cazul însă, dacă proiectul plănuie ar cuprinde în sine pluralitatea, aceasta n'ar sta în contradicție cu promisiunile făcute nici n'ar atinge prestigiul coroanei. Deputatul Vlad afirmă, că un atare proiect ar sta în contradicție cu promisiunile noastre, căci mesajul tronului conține expresiunea »votul universal«. Dacă deputatul Vlad ar fi meditat asupra problemei dreptului de vot, ar fi găsit, că dreptul de vot plural e posibil numai acolo unde există votul universal. *Prin urmare pluralitatea e o parte integrantă a votului universal.* Deputatul Vlad a mai spus, că pluralitatea stă în contradicție cu angajamentul regelui și se provoacă la proiectul lui Kristoffy. Aceasta nu stă. Dacă regele a consimțit, ca să fie prezentat un proiect, care să cuprindă în sine votul universal, egal și secret și dacă acum actualul său ministeriu i-ar prezenta eventual un alt proiect și regele ar zice : nu pot să primesc proiectul, fiind-că sunt legat, deoarece am sancționat deja proiectul unui alt guvern — în cazul acesta întregul parlamentarism s'ar face absolut imposibil. Parlamentarismul stă doar chiar în faptul, că se perindează la cărmă diferite sisteme, cari pot să urmeze eventual o politică diametral opusă. Un rege, care ar ținea pentru veșnic la un principiu, n'ar putea fi un rege constituțional, ci ar trebui să guverneze în mod absolutistic.

Dep. Vlad a mai spus, că pactul conține obligațiune. D-l ministru-președinte a spus ocazional foarte nimerit, că pactul se afirmă prin fapte oficiale : prin mesajul, și că mesajul este executarea pactului. Dacă acum mesajul n'a cuprins în sine altceva decât votul universal, atunci d-l deputat să fie convins, că nici pactul n'a cuprins altceva. Prin urmare rog să mi se ia la cunoștință răspunsul.

Dep. Vlad replicând ministrului declară, că nu poate lua la cunoștință răspunsul acestuia. Spune că a amintit proiectul Kristoffy pentru a confirma faptul, că atunci când s'a vestit în mesajul de tron și în programul guvernului votul universal, un om cu bună credință n'a putut înțelege cuvintele din mesajul altfel decât așa, că reforma electorală pusă în vedere, va cuprinde în sine votul universal, egal și secret. Într'o chestiune atât de însemnată nu trebuie să ne jucăm de-a cuvintele.

Principele Ferdinand al Bulgariei în Budapesta.

Toastul Maj. Sale. — Răspunsul Principelui.

La prânzul dat alaltăieri în onoarea principelui Ferdinand al Bulgariei, Maj. Sa Monarchul a ținut următorul toast :

»Am o deosebită plăcere să pot exprima Alteței Voastre Regale toată bucuria ce-mi pricinuește vizita pe care binevoiește a mi-o face astăzi în capitala Ungariei. Această plăcere este cu atât mai vie, cu cât Alteța Voastră Regală este învovată de Augusta sa soție. Foarte fericit de prezența printre noi a Altețelor Voastre Regale, țin a le mulțumi în mod cu totul particular pentru intențiunea atât de delicată ce au avut-o, venind în persoană a-mi prezenta felicitări cu ocaziunea iubileului meu de 60 de ani de domnie. Urând Altețelor Voastre Regale în mod cu totul cordial bună-venire, consider vizita lor ca o mărturie prețioasă pentru menținerea și dezvoltarea eselențelor rapoarte, cari — precum constat cu plăcere — există deja între Austro-Ungaria și Bulgaria. Fac urări călduroase pentru prosperitatea acestei tinere țări, care grație Alteței Voastre Regale și grație calităților eselențe ale poporului bulgar, a luat un avânt demn de laude. Insuflețit de sentimente sincere amicale pentru Alteța Voastră Regală, beau în sănătatea voastră, în sănătatea principesei Eleonora, a familiei princiare.«

Principele Ferdinand a răspuns următoarele :

»Sunt adânc mișcat de cuvintele atât de binevoitoare și de grațioase, pe cari Majestatea Voastră le-a pronunțat. Să-mi permită întâiu de toate a mulțumi sincer în numele principesei ca și în numele meu pentru acestea. Datoresc acestui an jubilar marea fericire de a putea aduce Majestății Voastre, precum au făcut până acum atâția alți șefi de stat, omagiul felicitărilor mele pentru aniversarea a 60 de ani de domnie. Venerațiunea mea pentru Majestatea Voastră este și mai mult potențată prin devotamentul pios, moștenit dela tatăl meu, și cu amintirea ce păstrez de a fi servit în brava Maj. Voastră armată. Aceste sentimente de recunoștință și de admirațiune vibrează și mai puternic în inima mea, când mă gândesc la primirea măgulitoare ce am primit-o în acest admirabil oraș, capitală a Ungariei, atât de bogată în virtuți civice și în glorie militară. Mulțumind de asemenea Majestății Voastre pentru simpaticele cuvinte ce a binevoit a le consacra tânărului și vigurosului popor, ale cărui destine le conduc prin voința divină și a providenței, fac urări pentru ca bunul Dumnezeu să vă păstreze ani îndelungați credinței și iubirei popoarelor voastre. Ridic paharul meu în sănătatea Majestății Voastre.«

Părechea princiară bulgară a plecat ieri după amiază din Budapesta la Szombathely.

Cestiunea limbei materne la congresul interparlamentar.

Un redactor el „Viitorului“ a interviewat pe d. Const. Disescu, de-

legatul României la conferințele dela Berlin, îndată după reîntorcerea sa în București în scop de a cunoaște impresiunile ce le-a adus cu sine. Reproducem partea esențială a acestui interesant interviu. Interlocutorul adresă între altele d-lui Disescu următoarea întrebare :

— Dacă-mi dați voie, ce impresie a făcut cancelarul de Bülow în acest congres pacific, când se știe că politica Germaniei nu este tocmai pacifică?

— Totuși, impresia a fost foarte bună, tocmai că printul parafrazănd discursul împăratului ținut la Strassburg, a accentuat utilitatea unei politici de pace, făcând apel la uitarea urelor, — după mine — aluziune vădită la resentimentele și dorințele Francezilor cu privire la Alsacia-Lorena.

— Pentru noi Români, care credeți că este utilitatea acestor conferințe interparlamentare?

— Ai venit, tocmai la chestiunea care totdeauna m'a preocupat și care m'a hotărât a mă duce la conferințele interparlamentare.

După mine, politica păcii, nu poate deveni o realitate pe continentul european — las de-odate chestiunile coloniale și de ordin economic — decât numai atunci, când politica bazată pe respectul dreptului naționalităților va deveni o realitate, căci războaiele se fac între state mai mult din cauza conflictelor națiunilor. Din nefericire tocmai pentru aceleași stări, partea arzătoare, statutele uniunii parlamentare și practice, — voi zice parlamentare — a acestei uniuni, oprește pe membrii a aduce în discuție cestiile de conflicte naționale ce nasc înăuntrul statelor, așa cum sunt constituite astăzi.

Un parlamentar din Ungaria, de naționalitate sârb, d-l Polit membru în partidul naționalist din Ungaria, a vrut să aducă în discuțiune chestiunea conflictului naționalităților și anume din Austro-Ungaria și din Balcani.

A fost însă formal împiedecat de președinte. Eu, care am fost împins atât la Bruxelles cât și aci mai mult de acest sentiment, decât de rezolvarea unor chestiuni academice de drept internațional public, mă găseam foarte strâmtorat, ca să exprim în conferință desiderate pentru principiul naționalităților, pentru libertatea limbei materne, pentru încetarea politice de violență și punerea unui capăt, în mod real organizării bandelor. De aceea, fără a aduce în discuțiune anume aceste chestiuni, am făcut două moțiuni : — una privitoare la modificarea dreptului internațional public pe baza suveranității și a dreptului naționalităților (în timp de pace desigur, căci în timp de războiu, el este codificat prin convențiuni parțiale), și alta privitoare la împiedecarea organizării de corpuri combatante, — bande — pe teritoriul unui stat pentru ași dezvolta acțiunea pe teritoriul altui stat. Vezi dar, ce chestiune grea!

Prima moțiune a fost mai fericită, căci ea a fost admisă cu unanimitate. Conziliul m'a însărcinat apoi a o susține și dezvolta în ședință publică, în numele său. Cea de a doua însă nu a putut fi adusă în discuțiune, spunându-mi-se că ordinea zilei fiind prea încărcată, nu mai e timpul material.

— Dar în discuțiunea publică a-ți atins chestiunea principiului naționalității lor și limbei materne?...

— Da, și anume am reamintit cuvintele contelui Apponyi, care în conferința dela Cristiania s'a arătat admiratorul limbei materne. Uzând de ea într'u cât va chiar în sânul conferinței, am cerut practica sinceră a simțământului ce tot avem pentru limba maternă, și am combătut părerea sa, după care totul în materie de drept public trebuie să fie supus unui singur principiu : suveranitatea de stat. Alături de acest principiu exclusiv am propus ideea suveranității de stat, parțial cu comunitatea internațională, bazată pe principiul internaționalității. Și dacă moțiunea privitoare la organizarea bandelor n'am putut-o aduce formal în discuție și pune la vot, nu m'a oprit însă ca atunci când mi s'a dat cuvântul pentru a treia oară, să dezvolt motivele și acestei a doua moțiuni, ca fiind în legătură cu cea dintâi, și singurul mijloc pentru a înlătura nu numai războiul pe față, dar și războiul impulsiv dat pe față și în ascuns.

Iată textul moțiunii propusă de d. Disescu :

Statul pe teritoriul căruia se formează corpuri combatante în prejudiciul supușilor unui alt stat, va fi ținut de răspundere aceste persoane de vătămarea ce le-ar fi fost cauzată, va fi responsabil de toate actele comise de persoanele, cari fac parte din aceste cete combatante.

Din România.

București, 11 Septembrie 1908.

Aniversarea celor 38 de ani dela înfăptuirea unității Italiei. — Caspeții turci. — O expoziție.

O frumoasă sărbătoare a avut, Duminecă în ziua de 7 Septembrie, colonia italiană din București, în localul școlii italiene. A fost a 38-a aniversare de la luarea Romei și dela constituirea Italiei de astăzi.

Serbarea a fost presădită de Esc. S. marchizul Beccaria d'Incaza, ministrul Italiei la București și au luat parte, pe lângă colonia italiană din capitală, mai multe personalități însemnate din societatea românească.

La șampanie, ministrul Italiei a arătat însemnătatea zilei și a toastat pentru familia regală italiană și română și pentru poporul român. Au urmat și alte toasturi, în italianește și românește, înțelegând și unii și alții cele două limbi surori.

Orchestra a executat, pe lângă imnurile naționale române și italiane, mai multe bucăți variate, iar serbarea s'a isprăvit abia târziu în noapte.

80 Tineri Turci au venit Sâmbăta trecută cu vaporul »România« la Constanța, iar Marți au intrat în București. Pe de rând ei sunt obiectul unei sincere și deosebite simpatii din partea publicului, dar îndeosebi din partea supușilor otomani de toate neamurile, cari locuiesc în România. Ei vin să cunoască Țara și poporul, a cărui istorie e în cea mai mare legătură cu istoria turcească; țara, la ale cărei hotare străbunii lor, în vremuri de glorie a Islamului, de atâtea-ori au trebuit să se oprească în drumul lor spre inima Europei.

»schee« și care a fost în perioadele creștine o capelă a Sflui George. Aci, Sft. cavaler George, ucis cu o putere foarte mare pe bălaurul numit »Pan«, jos în peștera următoare.

În secolul IV formase Baniias, un episcopat sub patriarhul din Antiochia.

Cu drept cuvânt împrejurimea acestor locuri se numește : »Elveția palestiniană«. Un nimb extraordinar se arată peste aceasta frumoasă parte de pământ... Cei mai vechi scrutători și archeologi, arată că acea muieră bolnavă, care numai prin atingerea de vesta lui Hristos, s'a vindecat de boala incurabilă, a fost din Ceasarea Filipii, și că acea muieră din iubire și din suvenire cătră Salvatorul ei, a lăsat să se facă și așeze în aceasta cetate o — Statuă.

Eusebiu, părintele istoriei bisericești, încă văzu pe o columnă de marmoră înaintea casei unei muieri, figura de metal a unui bărbat, ce stă întors cu mâinile sale cătră o muieră, care ingenunchie înaintea lui.

Împăratul »Iulian Apostatul« demandase îndepărtarea acestei Statue și înlocuirea ei cu a sa proprie, pe carea o zdrobi însă un trăsnet...

»Caesarea Filipii« punctul cel mai nordic din Canaan; aci la izvoarele Iorda-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Trei cuvinte.

(Tu es Petrus! — Caesarea Filipii.)

Biblicul și istoricul „Hermon“ este muntele de unde își ia sorgintea „Iordanul“ divină, ce curge pe pământul cel frumos și plin de suvenir — al Chanaanului.

Frumseța și poesia acestui munte, ce-și ridică fruntea în nori, cât de frumos a știut s'o cânte poetul Sionului, când a exclamat : »Taborul și Hermonul într'u numele tău se vor bucura;...!« (ps. lui Et-tam Isr.)

Hermonul e muntele, pe care jurară odinioară, — Eroi, jurăminte infricșate...

Din acest munte, Iordanul se mărește prin trei izvoară : »Unul nordic« — la Habsbaja, care e cel mai mic. »Cel de mijloc« — la Baniias. »Cel mai mare« al lui Dan, a cărui apă isvorește din craterul unui Vulcan stâns, care împreunându-se cu mai multe râuri mici, curge prin partea vestică a dealului „Dan“ nutriend în apa sa mai multe broaște țestoase; între

*) Iordanos — și un rege din Lidia.

lava și munții de basalt inferiori se varsă în lacul „Hulu“... Aci, în apropiere a esistat odată vechia cetate »Dan«.

Dealul »Dan«, care azi se numește în limba arabică »Tell el Khadi« e identic cu hebraicul »Dan«, ce semnifică »judecător«. Tot în cetatea Dan pe timpul regelui Ieroboam, a fost făcut și ridicat un vițel de aur pentru adorare, amăsurat profetiei lui Iacob, — de odinioară.

La o distanță dela Dan — Tell el Khadi — este cetatea »Baniias«.

Numele de astăzi »Baniias«, corăspunde anticului grecesc »Faneas«. Aci, în o peșteră era un templu consacrat Zăului Pan.

Când împăratul August la a. 734 a. u. c. cercetă pe regele Irod, în Siria, acesta a lăsat a i-se ridica acolo un templu de piatră albă; — și fiul său, tetrarchul Filip, puse fundament cetății »Paneas« la isvorul Iordanului, numindu-o »Caesarea« în onoarea lui Caesar Augustus, și vrând a-o deosebi de »Caesarea Palestinei«, o numi »Caesarea Filipii«.

Agrippa junior, care obținut dela împăratul Claudiu tetrarchia lui Philipp, mări cetatea, dându-i apoi numele de »Neronia« din adulațiune cătră Neron... Aci primi Agrippa pe Vespasian și-l ospăta cu întreaga sa oaste...

Titus, după luarea Erusalimului, somă pe un mare număr de Iudei să lupte în amfiteatrul dela Bania (Paneas) cu fiarele sălbatice.

Rămășițele, adică urmele acestei cetăți greco-romane, sunt foarte estinse. Iar satul de azi, cu același nume, constă din puține case și moschee turcești, — locuiri fiind de musulmani — puțini creștini și evrei palaeologici — săraci ca și cei din Nazareth și din alte locuri ale Chanaanului, ce sunt pentru noi mai mult o suvenir istorică de oare-când?... —

De sub păretele unui munte de stâncă văroasă cu coridoare de bazalt din peștera lui Pan, erumpe isvorul Iordanului cu tumult și teroare...

Popul de Eufat și răchita babilonică pe lângă tamarisțele cele gingașe, întipulesc reprezentanții principali ai lumii vegetale, cari însușesc Iordanul din leagă-nul său până la mormânt — în Marea moartă. În păretele stâncos se văd mai multe afundături împodobite cu scoici frumoase. Aci au fost conservate daruri sântite zeului Pan, precum s'a pus și statuia lui August de cătră servul său imperial — »Irod«.

Deasupra acestui părete stâncos, se află un loc mic și frumos, unde stă un edificiu vechiu, numit »Mar Dschires-Mos-

Și iată că de la poporul mic, care de atâtea-ori a trimis tribut la Constantinopol, vin ei să ia exemple pentru introducerea unei alte vieți în Turcia constituțională, să cerceteze și să cunoască așezămintele, cari se desvoltă într-o țară constituțională.

Sunt toți bărbați (mai mult tineri) frumoși și inteligenți, cum e turcul. Se văd la fiecare clas, pe calea Victoriei, grupe din acești »Tineri Turci« cari umblă, vorbesc, cercetează.

»Am zis: popor, ridică!« — astfel vorbea cu însuflețire unul din ei într'un cerc de ofițeri români, chinându-se să caute vorbe potrivite în limba noastră pentru ca să-și arate simțirea lui sinceră.

Și în adevăr că »au ridicat«. Ei au făcut mult bine patriei și popoarelor din patria lor — și au făcut, de asemenea, un bine neîndoelnic Europei întregi, care mai putea încă să aibă înaintea ochilor exemplul unei stăpâniri absolute... Au luat apoi, unor cabinete europene, grija de a se mai ocupa de așa zisa problemă balcanică, care, foarte potrivit purta numele de *problemă*, fiindcă diplomația nădăjduia s'o rezolve numai prin împărțire...

Acum combinațiile diplomatice vor trebui de bunăseamă să caute alt teren de activitate, dacă cumva cabinetele europene, cari obicinuesc să se intereseze de toate și să se vâre în toate, nu se vor hotărî, pe viitor, să aducă pacea și înțelegerea în propriile lor state și pe urmă să conlucreze la înfăptuirea mult doritei păci universale...

Miercuri seara s'a dat la circuit Siodoli o reprezentație în onoarea *Tinerilor Turci*.

Prin stăruința viticultorilor din județul Iași și jur s'a deschis, în orașul Iași o *expoziție viticolă*.

La deschidere au luat parte toate autoritățile superioare pe lângă o mare mulțime, îndeosebi de viticultori.

Aceasta e poate cea dintâi expoziție viticolă și ea dovedește progresul la care a ajuns cultura viei în România și munca ce se depune spre a îmbunătăți și selecționa această producție a solului României.

În ziua deschiderii au fost de față și 8 delegați ai societății viticole din Chișinău.

M.

STIRILE ZILEI.

— 12 Septembrie v.

Audiența unui ziarist român la cancelarul Bülow. Din Berlin se anunță, că cu ocaziunea recepțiunii de Mercuri a participanților la congresul ziaristilor în biroul cancelarului imperiului german, prințul Bülow, d-l Iuliu Pop directorul ziarului »Bukarester Tagblatt« a avut onoarea unei convorbiri, în care a mulțumit prințului pentru scrișoarea de felicitare ce a trimis cu ocazia jubileului de 25 ani de existență a ziarului »Bukarester Tagblatt«. Cancelarul i-a răspuns asigurându-l de deosebită plăcere ce are văzând pe reprezentanții presei române și că își reamintește cu bucurie șederea sa în București. D-l Pop a încredințat pe prințul Bülow, că simpatiile ce și-a câștigat în București, atât printre Germani cât și printe

nului (Math. 16 și Marc 13) s'a întâmplat acel eveniment memorabil din secolii în secolii, din neam în neam... Aci, adevărat, află Mântuitorul pe Simon, fiul lui Ionah. la a cărui mărturisire, Mântuitorul Hristos a eternizat acel loc pentru toate timpurile. Aci, află Christos pe Petru, pe care l'a înțeles: »Cine zic oamenii că sunt?« Petru i-a răspuns: »Athe chu Maschia, Bere Kaah de Elacha chaisa!« (Tu ești Mesia — Christos, fiul lui Dzeu, celui viu!) Și Domnul îndată i-a răspuns, răsplătindu-l: »Tubaiche Simon, bar Ionah, di beșar v'adom lo gelu lake, ella a Abba di tego Schumaiah!« (Fericit ești Simone, fiul lui Ionah, că trupul și carnea nu ți-a spus ție, ci Tatăl, ce este în Ceriuri.)

La acest loc, mărturisirea și cunoașterea divinității în fiul Mariei din partea lui Simon Petru, a fost cimentată din partea lui Christos în »slăncă« și ridicată peste Porțile Infernului.

»Tu ești Petru, — tu ești Peatra Credinței celei mai tari în lume... tu ești Petru, tu vei putea susține greutatea Templului celui mare, ce numai pe tine va putea sta! O! Tu es Petrus! — — — »Athe chu Petrus (Cheffai!)

La acest loc, Mântuitorul i-a dat și cheile *) împărăției Ceriului, adevărat Cheia, ca

*) La Evreii antici, era în uz, că cel ce vrea, să ajungă la gradul de »Rabb« ori »Rabbadon«

Români, sunt neperitoare. Prințul s'a interesat apoi de sănătatea Regelui Carol, exprimând călduroasă sa dorință ca regele să se însănătoșeze și să trăiască încă mulți ani pentru fericirea României.

I. P. C. Sa arhimandritul Filaret Musta, vicarul episcopesc al diecezei Caransebeșului, după cum se comunică din Budapesta, a fost primit luni în audiență de ministrul-prezident Wekerle, iar Marți de M. Sa Monarchul, căruia i-a mulțumit pentru distincția de acum doi ani.

În amintirea doamnei Oltea, mama lui Ștefan cel Mare, Regele Carol a semnat decretul, prin care se hotărăște ca școala secundară de fete gradul al II-lea din Iași să poarte pe viitor numele de »Școala secundară Doamna Oltea«.

Sostrea excursioniștilor turci în București. Mercuri la amiazi a sosit în București un grup mai mare de excursioniști turci din Constantinopol. Pe peronul gării se aflau d-nii: Nedjib-bey consulul general al Turciei, Galib-bey prim secretar al legațiunii, Durma directorul poliției, maior Brătianu comandantul sergenților de oraș, Panaitescu directorul siguranței statului, Cotruț inspector de poliție, Kindivian membru marcant al coloniei armenesti, avocatul Pucerea etc. La coborârea excursioniștilor din vagoane d-l Hristu Mezi, albanez, i-a salutată în numele supușilor otomani din București. A vorbit apoi în românește d-l Tașcu Pucerea, din partea românilor macedoneni. D-l Cadry-bey, președintele comitetului excursiunii și fost multă vreme consul al Turciei în București, a vorbit în românește, mulțumind cu cuvinte pline de entuziasm, poporului român pentru frumoasa primire ce le-a făcut. La oarele 4 d. a. a avut loc la legațiunea otomană o recepție, la care au luat parte toți excursioniștii și personalul legațiunii și al consulatului. D-l Cadry-Bey a vorbit cu entuziasm despre poporul român, pe care l'a calificat de cel mai ospitalier dintre popoare și cel mai sincer dintre amicii Turciei. D-sa a adăugat că pentru a manifesta și ei sentimentele ce le poartă românilor, au organizat prima această excursiune a tineretului constituțional al Turciei în România. Exc. Sa Sefabey, ministrul turc în București, a ținut apoi o cuvântare, în care a arătat cât a câștigat prestigiul Turciei față de celelalte popoare dela proclamarea constituției și a rugat pe excursioniști să întărească și mai mult acest prestigiu prin atitudinea lor demnă. În urmă întreaga asistență a părăsit palatul legațiunii, vizitând orașul.

† **Pablo Sarasate,** vestitul violonist a murit la Biarritz, în vârstă de 64 de ani. S'a născut în Pampelona în Navarra. În fiecare an, după triumfurile în lumea întreagă, artistul se întorcea în patria sa. Toate darurile de onoare ce i-s'au făcut le-a dat Pampelonei și se află acolo într'un muzeu. După moarte se va păstra acolo și vioara lui cea vestită Stradivarius, ce i-au dăruit-o admiratorii englezi și care face 1,200 de lire sterlinge.

Cununie. Otilia Leményi și Alimpiu Bacofiu teol. abs. ne anunță cununia lor care se va celebra în 4 Octomvrie st. n. a. c. la 4 oare p. m. în biserica gr. cat. din Husumăciș.

să aibă putere a învăța tot ce a auzit de la El; și de când adevărat l'a chemat la Apostolie: Aci i-a dat cu potestatea învățării tot odată și puterea de a lega și deslega...

Un miracu providențial acesta! Chiar în locul unde a fost cultul păgân al viteiului și unde domina puterea cea mare a Cesarismului, a fost să fie dată puterea cea mai mare și autoritatea cea mai înaltă de sub soare...

Lamartine, sufletul revoluțiunii franceze din Februarie, a scris în cursul călătoriei sale orientale, un mare adevăr în notițul său: »Aci, în Caesarea Philipii, s'a întâmplat că Isus cu trei vorbe, — a făcut aceea, ce n'au putut să facă alții cu milioane de vorbe: Tu es Petrus!«

S. P. S.

cu calificațiunea recerută de a putea să învețe și pe alții și să-și formeze școala sa ca și filozofii greci, se promova la aceasta în Sinagogă și fiind îmbrăcat în haină albă i-se dădea o cheie de aur, ca semn de calificațiune și că tot ceea ce învăță el, este a se primi necondiționat de sfânt și adevărat, — din partea laicilor. Aceasta cheie era ereditară, trecând dela tată la fiu, — iar când respectivul diplomat, murea fără succesori — cheia de aur se așeza în sicriul său.

Logodnă princiară. Foaia oficială vierenă anunță logodna archiducesei Rentat Maria, fiica arhiducelui Carol Ștefan, cu principele Ieronim Radziwil.

Devastarea oficiului postal din comuna Mihai Bravu. Din București se anunță, că comisiunea medicală, înstituită pentru a examina starea mentală a căpitanului Ieșanu, care într'un acces de furie a devastat oficiul postal din comuna Mihai Bravu, a constatat, că nenorocitul căpitan nu este în mințile sale. Căpitanul Ieșanu a fost internat într'o casă de sănătate.

Recordul sburătorului. Din Paris se anunță că Wilbur Wright a sburat cu aeroplanul său timp de o oră, 31 minute și 25 secunde parcurgând 66 kilometri și 600 de metri, bătănd toate recordurile din lume pentru distanță și durată.

Starea Principelui Eulenburg. Conform cererii apărătorului său, detențiunea principelui Eulenburg a fost suspendată, de oarece principele nu va putea timp îndelungat să asiste la desbaterile tribunalului. Starea principelui se agravează mereu.

Pericolul holerei. Din Berlin se anunță că patru persoane bănuite atinse de holeră au fost transportate Miercuri după amiazi la spitalul Virchow; între acestea sunt doi ruși. Svonul care a circulat, că s'ar fi constatat holera la o rusoaică transportată la spitalul Virchow este nefundat. Existența holerei nu se confirmă până acum în mod oficial.

— Afară de cele două cazuri de ciumă de pe vasul »Lloyd« dela Trieste, semnalate în ziua de 18 Septemvrie, nu s'a mai prezentat nici un alt caz. Cu toate acestea s'au luat toate precauțiunile necesare.

— Mercuri s'au declarat în Petersburg 417 cazuri noi de holeră și au fost 176 de decese. Numărul actual al bolnavilor e de 1561.

Un candidat de avocat cu praxă bună află aplicare durabilă pe lângă condițiuni favorabile dela 1 Octomvrie a. c. în cancelaria subscrișului. — *Dr. Dionisie Roman,* avocat, Mediaș (Medgyes).

Numărul jubilar al »Gazetei Transilvaniei« se poate comanda direct sau prin librării cu prețul de 1 coroană 50 bani în Austro-Ungaria și 2 coroane (2 Lei 20 bani) în România și străinătate.

Venitul curat ce va ruzulta din desfacerea ediției jubilar, a »Gazetei« se va da fondului jubilar pentru ajutorarea ziaristilor români din Transilvania și Ungaria.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 25 Sept. Deputatul belgian Fourremont a ținut aici o conferință asupra sufragiului universal, spunând între altele, că azi, afară de de politicianii maghiari, nu există un singur politician în lume, care să se declare un aderent al votului plural. La isprăvirea intrunirii mulțimea a încercat să manifesteze înaintea Operei regale, unde o reprezentație de gală avea loc în onoarea Suveranilor Bulgariei. Poliția a imprăștiaș pe manifestanți.

Praga, 25 Sept. Din cauza unor scene turbulente ședința de ieri a dieței a trebuit închisă. Deputații germani ceruseră schimbarea ordinii de zi. Mareșalul țării s'a opus. Drept răspuns deputații germani au înscenat un mare scandal, vociferând, lovind pupitrele și aruncând actele de pe biroul presidial prin sală.

Constantinopol, 25 Sept. Alegerile parlamentare vor avea loc în luna care va urma serbările Ramazanului.

Laibach, 25 Septemvrie. Boicotairea regimentului 27 de infanterie și în special a ofițerilor acestui regiment, cari la recente turburări au comandat să se tragă în mulțime, a început. Primul pas l'au făcut prepuștii cari au refuzat să vândă ordonanțelor ofițerești. Ofițerii și-au putut

procura cele necesare din piață numai îmbrăcându-și ordonanțele civil.

Helsingfors, 25 Sept. Agenția »Westnic« află, că în timpul manevrelor, lângă Tawastchus, colonelul Nestchaj, comandant de batalion, a fost atins mortal de o glonte. S'a deschis o anchetă.

Diverse.

Limbile universale. Marchizul Paolusci di Calbuli, publică un interesant studiu asupra limbilor străine în Franța. Cu această ocazie el ne spune, că în Europa se vorbesc, în afară de limba franceză, alte 80 de limbi și el conchide, că goana după crearea de limbi universale e tot ce poate fi mai absurd, din cauză că nu va trece mult și vom avea atâtea limbi universale câte limbi naturale sunt azi și atunci care ar fi folosul. Azi avem — pentru a nu vorbi decât de limbile universale cele mai cunoscute — volapükul, creat în 1879 de abatele Schleyer; limba universală creată de Maldand în 1886; Esperanto a doctorului Zamenhof (1887); bopal, creată de Saint Max (1887); bolack sau linguablu (1899); spokitul creat de d-ru Nicolas, plus încercările lui Piro, J. T. Roux, De Rudelle, Le Hir, Vidal, Ramboisson, Sudre, etc.

Cele mai recente încercări de limbi universale sunt: idioma metrale a belgianului Bronto van Bijlevelt și stenolog a profesorului Leguichena din Londra (ambele apar în 1907) ultima e solresol (limba universală muzicală, telemimică etc.)

Profesorul Peano de Torino, în penultimul Congres esperantist din Geneva, având în vedere această înmulțire a limbilor universale, a propus ca în locul lor să se admită limba latină iar la British Association din Belfast Fr. Bramwol propunea: »Să întrebuițăm limba italiană pe care gentila Carmen Sylva a denumit-o limba ingerilor și vom avea o limbă universală frumoasă, nu cacofonică ca toate cele cari au apărut și apar mai numeroase ca ciupercile«.

Posta Redacțiunii.

D-lui P. în C: Nu se poate publica. E imposibil să dăm loc unor articoli așa de lungi de caracter cu totul personal, ce trec peste toate marginele unei desmînțiri sau unei declarații obiective.

Bibliografie.

Vasile C. Osvadă. »Băncile populare din România«. Cu un adaus informativ Prețul 1 coroană.

Mihai Eminescu. »Poezii«, c'o notiță biografică de Ioan Săndulescu. Ediția II, completată și adăugită. Prețul 2 lei. Porto. 10 bani.

Octavian Goga. »Poezii«, premiate de Academie. În Biblioteca pentru toți sub numărul 286-287. Prețul 60 bani. Porto 5 bani.

Haralamb Lecca. »Femeea îndărătnică«, comedie în 5 acte, tradusă după Shakespeare. (În Biblioteca pentru toți. No. 284, Prețul 30 bani. Porto 5 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
»Redactor respons.: Victor Braniceo.

Copii născuți fără vreme

prin Emulsiunea lui Scott scapă de decadentă, revin earăși la puteri, și tărie normală.

M I I

de părinți îngrijați a fost plini de bucurie de întoarcerea iute spre bine.

Și în cazul când respinge laptele

Emulsiunea Scott

o ea bucurossi se mistue ușor. (5)

Veritabilă numai cu marca — pescarul — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.
Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani
Se capătă în toate farmaciile.

AVIZ!

Cu începerea din 1 Octomvrie 1908 st. n. oarele oficioase la Filiala „ALBINA“ din loc sunt:

dela 8—12 oare a. m.
„ 3—5 „ p. m.

Nr. cons. 6250—1908.

Publicare de licitațiune.

Pentru esarândarea vămii târgului din orașul Blaj și din comuna Mănărade se va ținea licitațiune publică în Blaj la 22 Oct. n. 1908 la 11 oare a. m. în cancelaria advocației arhidieceșană.

Dreptul apartinător fondului Cathedral de a culege vama târgului din Blaj și Mănărade se va esarânda pe 3 ani succesivi din 1 Ianuarie 1909 începând.

Prețul de strigare este 6000 cor.

Condițiile de licitare și esarândare se pot vedea în cancelaria advocatului arhidieceșan.

Cei ce doresc a lua parte la licitație, sunt obligați a depune un vadiu de 600 cor. în bani gata, ori hârtii de valoare notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris până la terminul de sus, să vor lua numai atunci în considerare, dacă se vor face pe lângă acudarea vadiului amintit și pe lângă declarațiunea, că oferentul cunoaște condițiile de esarândare.

Blaj, la 22 Septemvrie 1908.

Dr. Juliu Maniu,
advocat arhidieceșan.

(328,2—2.)

Nr. cons. 6290—1908.

Publicare de licitațiune.

Pentru esarândarea podului cu drept de vamă dintre opidul Blaj și comuna Veza și a celui din jos a satului Blaj, alecă a podurilor cu drept de vamă de peste Ternava mare și Ternava-mică aparținătoare Dominiului Metropolitan gr. cat. de Alba-Julia și Făgăraș, ce va avea loc în Blaj la 22 Oct. n. 1908 la 11 oare a. m. în cancelaria advocației arhidieceșană.

Podurile mai sus amintite se vor esarânda pe 3 ani succesivi de la 1 Ianuarie 1909 n. începând.

Prețul de strigare este 4200 cor.

Condițiile de esarândare se pot vedea în cancelaria advocatului arhidieceșan

Cei ce doresc a lua parte la licitație, sunt obligați a depune un vadiu de 420 cor. în bani gata, ori în hârtii de valoare, notate la bursa din Budapesta.

Ofertele prezentate în scris până la acel termin se vor lua numai atunci în considerare, dacă se vor face pe lângă acudarea vadiului amintit și pe lângă declarațiunea, că oferentul cunoaște condițiile de esarândare.

Blaj, la 22 Sept. 1908.

Dr. Juliu Maniu,
advocat arhidieceșan.

(328,2—2.)

Sz. 1218—1908.

Arverési hirdetmény.

Udvarhelyvármegye árvaszéke közhírré teszi, hogy az Olaszteleki néhai Dániel Elek kiskora utoda Dániel Elek Bendegus tulajdonát képező az erdőfülei (Udvarhelymegye oklándi járás) 299 szíjokban 2994/1 hrsz. alatt foglalt 619 hold 1284 négyzet ölnyi ugynevezett Dobói erdőt a vele egy tkvi testet képező 2996/2 hrsz. alatt 14 hold 100 negy-

zetölnyi kaszájával együtt önkéntes nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árverésen örök aron eladja.

Az eladandó ingatlan kikiáltási ára 32000 azaz Harminckettőezer kor. melyen alól eladatni nem fog. Bá natpénz a kikiáltási ár 10% a, melyet venni szándékozók készpénzben vagy törvényesen elfogadható értékpapírokban kötelesek az árverés megkezdése előtt az árvaszék kiküldöttje Lukácsffy József árvaszéki jegyző kezéhez átadni, ki az egész árverési eljárást vezetni fogja. Ugyan csak ő hozza adandók a zárt írásbeli ajánlatok is az árverés kezdete előtt.

Arverési határidőül Erdőfüle község házához 1908 évi október 26 napjának d. e. 10 órája tüzetet ki.

Részletes feltételek alábbirt és Brassó város árvaszékénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Udvarhelyvármegye árvaszékének, Szudvarhelytt, 1908 szept. 17-én tartott üléséből.

Barabás,
elnök.

331,1—2.

Sz. 3281—1908. szb.

Pályázati hirdetmény.

Fogaras vármegye. Alsó-árpást járásban megüresedett Alsó-visti 13427 lélekszámmal bíró körörvost állásra ezennel pályázatot hirdetek, es ezen állást elnyerési óhajátokat felhivom, hogy az 1876 évi XIV t. cz. 143 §-ában illetve az 1883 évi I. t. cz. 9 §-ában előirt képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi Október hó 15-ig déli 12 óráig hivatalomhoz annál inkább benyujtsék, mert később érkező folyamandványok nem lesznek tekintetbe véve.

A körörvost székhelye Alsó-vist.

Javadalmazás 1600 korona évi fizetés, 400 korona utatalanys és 400 korona lakbér, melyösszeg az állam-pénztárból utólagosan fizettetik, továbbá a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

A körörvost jegyesult a jegyzött nyugdíj intézetbe lépni. Házigyógy-szertár elnyerése is kilátásba van helyezve.

Köteles azonban a körörvost a községeket havankint kétszer rendszeren látogatni és a vagyontalan betegeket ingyen gyógykezeln.

A megválasztott körörvost köteles állását 8 nap alatt elfoglalni.

A választás napját később fogom kitűzni.

Alsó-árpás, 1908. évi szeptember hó 23-án.

Bokross Emil,
főszolgabíró.

(330,2—3.)

Nr. 15631—1908.

In causa comasației al hotarului „Pojanei“ d. p. teritorii orașului Brassó se publică următoarea:

Szám 8184/908

polg.

HIRDETÉS.

Közhírré teszem, hogy a Brassó város határához tartozó „Pojána“ nevű — a 12730—13061 helyrajzi számú birtokrészletekből álló — határrésznek tagosítása tehát részleges tagosítás iránt folyamatban levő birtokrendezési ügyben a brassói kir. törvényszéknek 6676/908 polg. szám alatt hozott végzésével alólirt mint eljáró bíró az előmunkálatok vezetése és teljesítése végett kiküldetvén, ennél fogva a 1908 évi 50.) I. M. számú alatt kiadott utasítás 64. §-a értelmében az előmunkálatok megkezdésére, nevezetesen az érdekelt felek képviselőinek rendezése, a földmérő megválasztása, a költségelőirányzat elkészítése valamint ezen bizottság tagjainak, mely az e rész-

ben fennálló szabályok értelmében a városi közegeket a birtokrendezési költségjárulékok körüli teendőkből ellenőrzí (1908 évi 800. I. M. számú rendelet 21 § a) megválasztása végett tárgyalási határnapul az 1908. évi szeptember hó 26. napjának délelőtti 8 óráját Brassóban a kir. törvényszéknel — az igazságügyi palóta I. emeleti 68. számú termébe — ezennel kitűzöm, melyre az összes érdekeltet azzal a figyelmeztetéssel idézem meg, hogy a fenneb hivatkozott utasítás 55. §-ának 2. bekezdése szerint a szabályszerűen megidézett felek elmaradása a kitűzött tárgyalás megtartását nem akadályozza.

Egyuttal a birtokrendezésre jogosított földmérőket felhivom, hogy azok, a kik ebben az ügyben a földmérői teendőket elvállalni szándékoznak, a szerződési pontozat k előterjesztése mellett ajánlataikat a fenneb kitűzött határnap előtt hozzam, vagy az érdekelt felekhez küldjék be.

A fenneb kitűzött határnapról a már többször idézett utasítás 64. §-ának utolsó bekezdése értelmében a közérdeket érintő esetleges észrevételek megtétele, s ez okból a tárgyaláson való megjelenhetés céljából Brassóvármegye tisztii ügyészét Brassóvármegye árvaszékét Brassóváros árvaszékét, a brassó megyei m. kir. államépítészeti hivatalt, a brassó m. kir. kulturmérnöki hivatalt, a m. kir. államvasutak igazgatóságát, a brassói m. kir. állam-erdőhivatalt, a brassói kir. erdőtelügyelőséget és a sepsiszentgyörgyi állattenyésztési m. kir. kerületi felügyelőséget is értesírem.

Brassó, 1908. évi szeptember hó 7-én.

A kir. törvényszék nevében

Ábrahám István,
eljáró kir. törvényszéki bíró.

Brassó, in 20 Sept. 1908

375,3—3.

Magistratul orășenesc.

Nr. 15954/908.

PUBLICAȚIUNE.

Pe baza recerării On tribunal regesc din loc se aduce la cunoștința publică, ca On. acela în privința comasării locurilor din „Pojana“ aflătoare pe hotarul comunei Brassó a emis următoarea rezoluțiune:

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-46 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 7-30 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la óra 3-20 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 12-00 m. p. m.
- III. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la órele 7-47 séra.*

* (care circula numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu-Bereczk și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-15 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-41 min. a. m.*
- III. Trenul de per. la óra 3-05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de pers. la órele 7-00 m. séra.*

Dela Brașov la Zărnești (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 8-40 min. a. m.
- II. Trenul mixt la óra 4-16 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 9-46 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulațiune trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de dimineață Brașov-Budapesta.

6676—908. polg. szám.

V é g z é s .

Brassó város határához tartozó „Pojána“ nevű 12730—13061. helyrajzi számú birtokrészletekből álló határrésznek tagosítása folyamatba tett birtokrendezési ügyben a megengedhetőség kérdésében a 10348—907. polg. szám alatt hozott elsőfokú bírósági ítélet és az ezt helybenhagyó a 894—908. szám alatt hozott kir. ítélőtáblai ítélet jogerőre emelkedett.

Ennél fogva a kir. törvényszék ebben a részleges tagosítási ügyben az előmunkálatok megkezdését és teljesítését elrendelni és az 1908. évi március hó 20-ik napján 500—908. I. M. szám alatt kiadott utasítás 51. §-a értelmében az előmunkálatok vezetése és teljesítése végett Ábrahám István kir. törvényszéki bírót ezenel kiküldi azzal, hogy a nevezett kiküldött bíró mint eljáró bíró e birtokrendezés összes előmunkálataiban hivatalból és önállón fog eljárni.

Eről a kir. törvényszék Ábrahám István kir. törvényszéki bírót, a vonatkozó ügyiratok kiadása mellett, továbbá az érdekelt feleket, illetőleg képviselőiket a jelen végzés kézbesítése, illetőleg a Brassó szab. kir. város területén és a szomszédos községek területén szokott módon leendő közhírrététel útján értesíti.

Brassó, 1908. szept. hó 7-én.

A brassói kir. törvényszék mint úrbéri bíróság üléséből.

Dr. Jahn Frigyes, **Zakariás,**
elnök. jegyző.

Brassó, in 18 Septemvrie 1908.

(325,3—3.)

Magistratul orășenesc.

Mare deposit de lemne de foc.

Am onoarea a atrage atențiunea On. public asupra depositului meu de lemne de fag, care le vând.

Stânjinu, 4 metr., cu 28 cor.
1/2 stânjin cu . . . 14 cor.
dus acasă.

Comande se primesc la: Direcțiunea HOTEL CONTINENTAL, Telefon Nr. 132; S. Fülöp, cofetăria Strada Vămei Nr. 7; Magazinul Eug. Salamon, Strada Porți nr. 30.

Cu toată stima

Petru Popovici.

280,7—3.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepotii.